

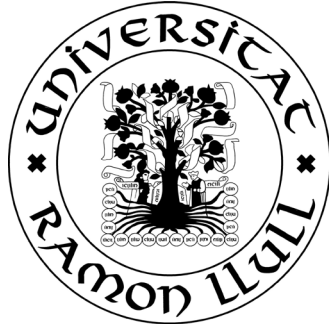

ACTE INAUGURAL CURS 2021-2022

---

8 D'OCTUBRE DEL 2021

**ACTE D'INAUGURACIÓ
DEL CURS 2021-2022**

Edita: Universitat Ramon Llull

Rector: Dr. Josep Maria Garrell

Coordinació Editorial i Compaginació:
Gabinet de Comunicació Corporativa, Promoció i
Protocol

Disseny:
Anna Bohigas

Maquetació:
Alba Paleo

Impressió i Enquadernació:
Pressing, S. L.

Barcelona, octubre de 2021

ÍNDIX

5

Obertura de l'acte
Sr. Antoni Millet Abbad
President del Patronat de la URL

11

Agraïment per la concessió de la medalla d'or de la URL
Sr. Josep Martínez-Rovira Vidal
President del Patronat de la URL (2016-2020)

15

Lectura del resum de la memòria del curs 2020-2021
Dra. Anna Berga i Timoneda
Secretària general de la URL

27

Lliçó inaugural del curs 2021-2022
Dra. Paola Galbany Estragués
*Presidenta del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona,
doctora en Ciències Infermeres (UB), diplomada en Infermeria per FCS
Blanquerna-URL i llicenciada en Antropologia Social i Cultural (UB).*

37

Inauguració del curs acadèmic
Dr. Josep Maria Garrell i Guiu
Rector de la URL

OBERTURA DE L'ACTE

Sr. Antoni Millet Abbad

President del Patronat de la URL

Estimat rector, Molt Honorable Presidenta del Parlament, Honorable Consellera, benvolgut president de la Fundació Blanquerna, autoritats, senyores i senyors.

Bon dia!

Siguin benvinguts a aquest acte d'inauguració del curs 2021-2022 de la Universitat Ramon Llull. Una salutació especial a tots els que segueixen aquest acte per streaming. Com en el curs passat, i a causa de la pandèmia, l'aforament d'aquesta sala s'ha hagut de limitar, de manera que no tots els que avui volien ser aquí físicament hi han pogut ser. Els demanem, novament, disculpes per aquest fet.

És la primera vegada que participo en un acte d'inauguració de curs de la Universitat en qualitat de president del seu Patronat. I tot i haver-hi participat moltes vegades anteriorment, no puc amagar aquesta característica sensació que comporta fer-ho havent assumit aquesta responsabilitat. Com ja vaig fer en el seu moment, agraeixo al Patronat la confiança dipositada en la meua persona. I, no cal dir-ho, em poso a la disposició de tots vostès per allò que estimin oportú. Així ho he expressat en les visites que he fet a les institucions que configuren la URL. D'aquestes visites i dels contactes al llarg del curs, puc afirmar que la nostra universitat té una gran fortalesa en totes i cadascuna de les institucions federades. Són diferents per origen, història, àrees de coneixement, dimensió i, en definitiva, carismes distints. Però tenen un denominador comú que, juntament amb la recerca i la transferència de coneixement, imprimeixen un caràcter propi i humà comú als qui hi treballen o hi estudien. Cerquen l'excel·lència en el coneixement però també en el ser persones. Si sabem treballar en estreta col·laboració i ens esforcem a oferir estudis transversals, seguirem sent una universitat destacada en el sistema universitari català i, també en l'espanyol i europeu.

Aquest curs hem commemorat els 30 anys d'aquell dia de primavera en què el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat -i és bo subratllar que va ser per unanimitat- va aprovar, deia, la llei de reconeixement de la Universitat Ramon Llull. En aquest sentit vull agrair molt especialment a la Molt Honorable Presidenta del Parlament que avui hagi volgut acompanyar-nos. Presidenta, la vostra presència avui aquí amb nosaltres és una manera de celebrar aquesta fita. És una manera de visualitzar que és el Parlament, és a dir, la seu de la sobirania popular, on es reconeixen per llei els projectes universitaris que, bo i complir la legislació aplicable, es proposen des d'institucions com les nostres. Institucions d'iniciativa social sense afany de lucre amb una clara orientació de servei públic. Gràcies presidenta!

També voldria agrair la presència de l'Honorable Consellera de Recerca i Universitats, i de bona part del seu equip. Enhorabona consellera pel vostre nomenament. Sabeu molt bé com era d'esperada dins del sector la conversió de l'antiga Secretaria d'Universitats i Recerca en Departament. Sabeu que podeu comptar amb aquesta Universitat per allò que estimeu oportú. Sabeu que sempre hem cregut en el sistema universitari de Catalunya, i que sempre hem fet allò que ha estat a les nostres mans per construir-lo, des de dins, i des de la seva diversitat i riquesa. Molta sort i encerts!

Novament inaugurem un curs acadèmic sota les condicions imposades per la Covid-19. Des de fa aproximadament 18 mesos, moltes coses han canviat i l'activitat universitària s'ha vist fortament afectada. Les circumstàncies de la crisi sanitària que estem vivint ens posen a prova a tots, a les persones, a les institucions i a la societat en general. Com deia el meu predecessor en l'acte d'inauguració del curs 2020-2021 els fets actuals no tenen precedents ni en la història de la nostra universitat ni en la vida de la gran majoria dels ciutadans, i

són d'una gravetat i d'un abast molt gran. Les seves conseqüències són poc predictibles, i encara és prematur intentar predir quan podrem retornar a una normalitat social que de ben segur que serà nova i diferent.

En aquestes circumstàncies, i des del Patronat de la Universitat, novament, veiem amb goig i agraïment com les persones de la Universitat Ramon Llull, és a dir, totes i cadascuna de les persones de les institucions que configuren la Universitat, han multiplicat els seus esforços per continuar oferint a la societat el servei que volem i que ens caracteritza. Hem estat, i som testimonis d'un esforç col·lectiu per tal de continuar donant als nostres estudiants la millor formació possible, tirar endavant els projectes de recerca i també la transferència dels seus resultats a la societat en general. Així doncs, i en nom del Patronat de la Universitat, moltes gràcies!

Ara fa un any, i durant l'acte d'inauguració de curs, ens dèiem que durant el curs 2020-21 hauríem de potenciar la resiliència institucional, simplement per fer front no només a la nostra realitat universitària, sinó també a tot el patiment social que la pandèmia ens ha portat. Ens dèiem que era el moment d'oferir a la nostra societat el millor servei que mai abans haguem donat com a institució. La situació ho segueix exigint un any després, i la societat ho segueix necessitant. Estic segur que està sent així, i que seguirem aquest camí.

Torno ara al principi de les meves paraules quan els deia que era la meva primera inauguració de curs com a president del Patronat de la Universitat. I això vol dir que l'anterior president, el Sr. Martínez-Rovira, va finalitzar el seu mandat el passat mes de novembre. Com tots saben, el ple del Patronat va aprovar la proposta de concedir-li la Medalla d'Or de la Universitat Ramon Llull.

Tot seguit demano al Dr. Salvador Pié, secretari del Patronat de la Universitat i president de la Fundació Blanquerna, que tingui a bé d'acostar-se al faristol per procedir a lectura de l'acta de la reunió del Patronat.

Se'm fa difícil de sintetitzar en poques paraules i glossar la persona d'en Josep Martínez Rovira i la seva aportació a la Universitat Ramon Llull. Com a persona, és entenyable, previsible, honest i competent en la feina i en les responsabilitats. És intel·ligent i amb una clara vocació de servei a la societat. A la Universitat ens ha fet grans aportacions, primer com a president de la Càtedra Ethos, després com a patró i, finalment, en aquests darrers quatre anys de la seva Presidència. Anys especialment complicats per a la Universitat i difícils en el seu àmbit més familiar. Moltes gràcies Pepe!

Enhorabona i moltes felicitats!

Demano ara al Sr. Martínez Rovira que s'acosti per fer-li lliurament de la medalla i que, posteriorment, ens adreci unes paraules.

Sr. Antoni Millet Abbad
President del Patronat de la URL

**AGRAÏMENT PER LA CONCESSIÓ
DE LA MEDALLA D'OR DE LA URL**

Sr. Josep Martínez-Rovira Vidal

President del Patronat de la URL (2016-2020)

President del Patronat, autoritats, senyores, senyors, bon dia a tothom!

És un gran honor i un privilegi haver estat president del Patronat de la Universitat Ramon Llull al llarg d'aquests quatre anys. Ha estat un veritable plaer poder servir la societat des del Patronat d'aquesta universitat d'inspiració cristiana, d'iniciativa social i sense afany de lucre. Crec que tots tenim la responsabilitat de retornar a la societat quelcom del molt que n'hem rebut al llarg de la nostra vida; i per a mi aquesta ha estat una bona oportunitat per fer-ho.

Agraeixo molt sincerament al Patronat de la Universitat la concessió d'aquesta Medalla d'Or, i en especial al president per haver-ho proposat. No cal dir que són molts els motius que faran que sempre em senti vinculat a aquesta universitat.

No vull deixar passar aquesta ocasió sense tenir un record per a totes aquelles persones que malauradament ens han deixat durant aquests anys, i que han contribuït en gran manera al fet que la nostra universitat s'hagi anat consolidant com una de les millors del nostre país.

Voldria expressar el meu agraïment als membres del Patronat de la Universitat, als membres del Consell Executiu i a l'Equip Rector pel seu suport i col·laboració durant tots aquests anys. I molt especialment, al rector Josep Maria Garrell per la seva extraordinària dedicació i professionalitat.

Vull expressar també el meu agraïment al cardenal Juan José Omella, per la seva accessibilitat i recolzament en tot moment. El cardenal hi ha estat sempre que ha estat necessari, amb la discreció que el caracteritza.

I finalment vull expressar el meu agraïment a la meva esposa Marisa, que sense el seu suport i comprensió no hauria estat possible la meva dedicació a la URL.

Moltes gràcies!

Sr. Josep Martínez-Rovira Vidal
President del Patronat de la URL (2016-2020)

**LECTURA DEL RESUM
DE LA MEMÒRIA DEL CURS
2020-2021**

Dra. Anna Berga i Timoneda

Secretària general de la URL

Com cada any, en aquest acte solemne d'inauguració de curs, arriba el moment de presentar la memòria del curs anterior i posar de relleu algunes de les dades i fets més destacables. Com veuran a continuació, l'activitat de la Universitat ha estat molt rellevant durant el curs 2020-2021, un curs marcat per la pandèmia de la Covid-19 en què, malgrat tot, i de manera meritòria, s'ha produït una remarcable evolució positiva en múltiples indicadors.

Abans de començar la lectura de la memòria vull agrair l'important esforç dels equips dels centres i del Rectorat que han col·laborat en la seva elaboració. Moltes gràcies!

Començarem la presentació de la memòria amb algunes de les grans xifres relatives a la composició de la URL, la seva comunitat universitària i l'oferta formativa.

1. Composició de la URL, la seva comunitat universitària i l'oferta d'estudis

La Universitat Ramon Llull, configurada per la federació de l'obra universitària d'institucions catalanes d'educació superior i de recerca, va tenir durant el curs 2020-2021.

20.745 estudiants, 1.534 membres del personal docent investigador i 1.181 membres del PAS en els centres i instituts universitaris que la componen.

Aquests centres van gestionar un total de **46 graus, 60 màsters universitaris i 12 programes de doctorat**, a més de **313 titulacions pròpies**.

Repassem, de manera molt resumida, les principals dades sobre l'oferta docent dels nostres centres.

L'**IQS** va impartir 7 titulacions de grau, 11 màsters i 3 doctorats.

La **Fundació Blanquerna** va ofertar 16 titulacions de grau, 22 màsters i 5 doctorats.

La **Salle** va oferir 15 titulacions de grau, 12 màsters i 1 programa de doctorat.

La **Facultat de Filosofia** va oferir 2 titulacions de grau, 1 màster i 1 doctorat.

Esade va impartir 3 titulacions de grau, 1 doble grau, 10 màsters i 2 doctorats.

La **Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés** va ofertar 2 estudis de grau, 3 màsters i 1 programa de doctorat.

La **Facultat de Turisme i Direcció Hotelera Sant Ignasi** va impartir 1 grau.

I pel que fa als instituts universitaris:

L'**Observatori de l'Ebre** va ofertar 1 programa de doctorat.

L'**Institut Universitari de Salut Mental Vidal i Barraquer** va ofertar 1 màster.

L'Institut Borja de Bioètica va impartir 1 màster.

I, l'ESDi, centre adscrit de la Universitat, va ofertar 1 títol de grau i 1 màster.

2. Dades més rellevants per àmbits

2.1 Àmbit ordenació i qualitat acadèmica

Pel que fa a l'àmbit d'ordenació i qualitat acadèmica

la URL va començar el curs amb **novetats en l'oferta formativa**: un nou grau i un grau reverificat.

També es van verificar dos graus que s'ofereixen com a novetat el curs que ara iniciem, un màster i un nou programa de doctorat, i els òrgans de govern de la Universitat van aprovar 21 noves titulacions pròpies.

El curs 2020-21 va ser declarat **període excepcional per al sistema universitari català** per acord de la Junta del Consell Interuniversitari de Catalunya. Al llarg del curs, el Departament de Salut va anar establint les mesures per contenir la pandèmia, determinant la presencialitat restringida en les activitats docents universitàries en què es van prioritzar les pràctiques i avaluacions.

Per tal d'acostar tot el possible l'estudiantat a l'habitual experiència a l'aula, els centres de la Universitat van implementar un **model d'ensenyament-aprenentatge mixt** que va combinar la màxima presencialitat física autoritzada amb una telepresencialitat síncrona

Tot això, **garantint la qualitat i la seguretat jurídica dels estudis** mitjançant els plans d'adaptació i de contingència, elaborats amb la participació de tots els centres seguint les directrius de les autoritats pertinents, i aprovats pels òrgans de govern de la Universitat.

Tot i la situació excepcional, 268 membres del PDI de la Universitat van participar en la tretzena convocatòria d'implementació del manual **DOCENTIA URL** amb uns resultats excel·lents.

En l'àmbit de la innovació docent, i en el marc del projecte Aristos Campus Mundus, es va llançar la **II Convocatòria d'ajuts a projectes d'innovació educativa ACM** i es va celebrar la **IV Jornada d'Innovació docent ACM**, amb prop de 300 assistents.

Durant el curs 2020-2021 es va desenvolupar favorablement el procés de certificació dels **Sistemes de Garantia Interna de la Qualitat (SGIQ) de tres nous centres de la Universitat**.

Aquesta certificació i la renovació de l'acreditació del 50% de les titulacions de grau i màster universitari, va permetre a la Facultat Internacional de Comerç i Economia Digital La Salle-URL i a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria La Salle-URL assolir l'**acreditació institucional**

per part d'AQU Catalunya.

Aquesta fita converteix la **URL en la universitat amb més centres acreditats institucionalment de tot el sistema universitari català**. Una fita que aquest curs continuarà avançant amb el procés ja iniciat a la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL.

2.2 Àmbit de recerca/innovació/transferència

Pel que fa a l'àmbit de recerca, innovació i transferència, l'any passat com a complement dels recursos que les institucions de la Universitat dediquen a la recerca i fruit dels convenis signats entre la URL, la Generalitat de Catalunya i la Fundació "la Caixa", es va obrir una nova convocatòria d'**Ajuts a projectes de recerca del PDI** que va permetre finançar 37 projectes en una convocatòria amb una alta participació.

També a través de la **Convocatòria d'ajuts a la intensificació de l'activitat investigadora del PDI** es van concedir 36 projectes.

En el marc del projecte Aristos Campus Mundus, la 7a convocatòria del **Programa d'ajuts a projectes de recerca ACM** va resoldre el finançament de 21 projectes conjunts, 7 dels quals amb les tres universitats nord-americanes de l'agregació potenciant així la internacionalització de l'activitat de recerca.

És **molt** remarcable l'activitat de la URL en **projectes europeus**. Durant el curs passat el personal investigador de la URL va participar en 36 projectes actius, amb un finançament global de 8,8 milions d'euros, destacant especialment, dels 18 projectes nous concedits, els del programa Erasmus + i Horizon 2020.

La Universitat ha anat consolidant els darrers anys un èxit remarcable en les convocatòries del **Plan Estatal I+D+I**, i el curs passat va assolir **15 projectes** superant el rècord històric dels darrers 10 anys.

Ha estat molt activa l'activitat del personal investigador de la URL en projectes de recerca dedicats a la **lluita contra la Covid-19** i els seus efectes. Destaca l'equip de bioenginyeria d'IQS School of Engineering-URL, amb el projecte CoviNanoVax de disseny d'una vacuna d'mRNA, que va avançar a fase preclínica.

El nombre de **tesis doctorals** defensades és un indicador destacat de l'alt nivell docent i de recerca d'una universitat. El curs passat a la URL es van defensar **69 tesis doctorals**: gairebé la meitat en anglès i també en format virtual o semipresencial, d'acord amb la Normativa de Doctorat que va aprovar la Junta de Govern de la Universitat.

Aquesta notable activitat de recerca es visualitza de manera rellevant en el nombre de publicacions científiques, que el curs passat va arribar a les 778 publicacions indexades a WOS i a SCOPUS. Aquest fet consolida una remarcable evolució de la **producció científica del nostre PDI**, que en els darrers 8 anys ha multiplicat per tres les publicacions indexades al WOS.

D'altra banda va continuar amb èxit l'avaluació de l'activitat de recerca del professorat, amb el reconeixement de **39 nous trams de recerca AQU** i **17 trams avaluats per la CNEAI**.

També es van fer avenços en l'impuls de la recerca ètica, amb l'aprovació del **Codi per a la integritat de la recerca de la URL** el setembre de 2020.

I pel que fa a l'**activitat de transferència**, la Universitat va desenvolupar 320 contractes per projectes de recerca i de serveis d'R+D+i i va organitzar el Fòrum de Recerca i Transferència en el marc del projecte Fortut finançat amb fons FEDER.

2.3 Àmbit d'internacionalització

La Universitat Ramon Llull és una universitat que aposta fermament per la internacionalització

En són una bona mostra els **gairebé 900 convenis de col·laboració** signats amb centres universitaris i de recerca de tots cinc continents.

En la línia de promoure les **relacions internacionals**, es van organitzar diverses trobades internacionals i es va continuar impulsant projectes en el marc de l'EUA, on el rector de la Universitat és membre del Board.

El desembre de 2020 les universitats de la xarxa SACRU, **presidida pel rector Josep M Garrell**, van celebrar una jornada virtual, on els rectors i rectores, i presidents de les 8 universitats d'arreu del món, van refermar el seu compromís de col·laboració amb aquesta aliança estratègica.

La renovació de la Carta Erasmus+ d'Educació Superior (ECHE), amb una excel·lent qualificació atorgada per la Comissió Europea i per avaluadors externs, va ser una fita rellevant del curs passat.

La Universitat va continuar activa i habilitant mecanismes per desenvolupar la internacionalització de la seva activitat, participant en múltiples **fires d'educació superior** celebrades el curs passat en format virtual.

La mobilitat de l'estudiantat es va veure afectada per la pandèmia de la Covid-19, però tot i així van ser **673** els estudiants enviats i **326 els acollits** provinents d'arreu del món. Per fer front a la situació, el programa Erasmus+ també va habilitar **mobilitats virtuals** que van gaudir **239 alumnes** de la URL.

Els **fons destinats a mobilitat internacional** van superar els **758 mil euros**, obtinguts a través de programes com Erasmus+, MOBINT, i ajuts d'institucions privades com el Banco Santander.

L'aposta per la internacionalització de la Universitat queda sobretot palesa en el **nombre d'estudiants internacionals a les aules** i el curs passat, malgrat la pandèmia, va consolidar la tendència creixent dels darrers anys.

4.540 estudiants de 119 nacionalitats diferents van cursar íntegrament un programa formatiu a la URL, representant prop del **22% del total d'alumnes de la Universitat (i més del 50% en els màsters universitaris)**, fet que ens situa en una posició de lideratge en els indicadors d'internacionalització dins el sistema universitari català i espanyol.

2.4 Rànquings universitaris

El prestigi i la qualitat de l'activitat dels nostres centres, i del conjunt de la Universitat, són reconeguts en els principals rànquings universitaris, estatals i internacionals.

A nivell internacional, el **rànquing QS** va classificar els nostres àmbits de *Business i Hospitality* en les posicions 21 i 49 del món; el prestigiós **Rànquing de Shanghai** ens va classificar com la primera de l'Estat i en el TOP 100 mundial en *Business Administration* i en el 150 del món en l'àrea de *Managment*; l'**U-Multirank** va situar-nos en la posició 76 d'Europa. I el **World University Rankings** del Times Higher Education (THE), on la Universitat ha participat per primera vegada, ens ha classificat en el rang 401-500 mundial i com la 6a millor de l'Estat.

A nivell estatal, la URL es va classificar com la 6a universitat amb més rendiment en el **rànquing CYD**, on els àmbits de Treball Social i Psicologia es van situar en la primera i quarta posició; l'**U-Ranking**, on la URL va mantenir la primera posició de les universitats capdavanteres en docència; i el rànquing d'**El Mundo** on 6 graus i 15 màsters de la Universitat es van situar entre els cinc millors de l'Estat.

Aquest bon posicionament global es reflecteix també en els **rànquings sectorials** a nivell de centre. Esade-URL continua entre les millors escoles de negocis del món, segons els principals rànquings internacionals, com **Financial Times** i **QS**, en els quals IQS-URL també va classificar dos dels seus màsters. També van destacar les bones posicions de **La Salle-URL** al rànquing Eduniversal.

3. Comunitat universitària

La nostra és una comunitat universitària dinàmica, vital i socialment compromesa, d'acord amb l'ideari de la Universitat.

La reacció de la comunitat davant la crisi generada per la pandèmia de la **Covid-19** ha estat molt rellevant. Així ho va demostrar l'alta participació en la **campanya de cribratges massius** en col·laboració amb el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i, més recentment, en la **campanya de vacunació a les universitats**.

També, en aquest curs excepcional, la URL va acollir per primera vegada **sis tribunals de les Proves d'Accés a la Universitat**, i més de 1.300 alumnes d'escoles i instituts de Catalunya es van examinar als centres de la Universitat.

El nostre **Consell d'Estudiants**, que va renovar la composició el novembre de 2020, ha estat molt actiu canalitzant inquietuds del col·lectiu d'estudiants i fent una gran tasca de representativitat dins i fora de la Universitat, molt especialment en el marc del CEUCAT com a membres de la seva Comissió Gestora.

En l'àmbit de la **igualtat de gènere i la sensibilització i actuació contra les violències masclistes**, a la Universitat s'han organitzat diverses activitats, s'ha treballat en l'elaboració del IV Pla d'Igualtat i s'ha participat activament en projectes i iniciatives del sistema universitari català.

L'estratègia i el compromís de la URL amb l'**Agenda 2030** es va consolidar el curs passat amb la presentació de la radiografia de la presència dels ODS a la Universitat i amb la participació activa en xarxes i fòrums de discussió. També va destacar l'adhesió per part de la URL als Compromisos de la Cimera Catalana d'Acció Climàtica.

Després d'una certa interrupció l'estiu anterior per la pandèmia, la **Universitat d'Estiu Ramon Llull** va programar 38 cursos i 3 activitats culturals en diferents modalitats que es van poder consultar en una pàgina web renovada. En l'**àmbit dels esports**, tot i la suspensió d'alguns campionats universitaris, el nostre estudiantat va aconseguir un total de 25 medalles.

Són múltiples els projectes que la Universitat desenvolupa en l'àmbit de la **responsabilitat social, la solidaritat, la cooperació, i la pastoral**, expressió del nostre compromís amb **els valors de l'humanisme cristià**.

Un any més, cal destacar l'esforç de les institucions de la Universitat, i molt especialment en temps de pandèmia, per potenciar els **programes de beques i ajuts a l'estudiantat**. El curs passat es van destinar més de **dotze milions d'euros a beques i ajuts als estudiants**.

4. Esdeveniments més significatius dels centres i institucions

Les activitats i fets remarcables de les nostres institucions i centres durant el curs passat han estat nombroses. En aquest apartat presentem un petit tast d'alguns dels més significatius:

La **Universitat va celebrar el 30è aniversari**. El 10 de maig de 1991 el Parlament de Catalunya va reconèixer de manera unànime la nostra Universitat, fet que va significar que la URL es constituís com la primera universitat privada d'iniciativa social i sense afany de lucre de l'Estat.

També es va celebrar el **centenari de l'Associació d'Antics Alumnes d'IQS (AIQS)** en un acte commemoratiu potenciador del nexa d'unió permanent alumni-institució, que va rebre les felicitacions de diverses personalitats del món universitari, científic i cultural.

La 26a 'Nit de les Telecomunicacions i la Informàtica' va atorgar un reconeixement especial a **La Salle-URL** pels 30 anys dels estudis d'Enginyeria Informàtica, pioners a Catalunya, i pel 20è aniversari del Parc d'Innovació La Salle Technova, capdavanter en la creació d'empreses de base tecnològica.

L'aposta per la formació dels perfils professionals en l'àmbit de l'esport i de l'educació es va evidenciar a la **Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i l'Esport Blanquerna-URL** amb la celebració dels 20 anys de l'inici del grau de CAFE, la graduació de la primera promoció del grau en Gestió Esportiva i la concessió del Premi Blanquerna Educació 2021 al col·lectiu de mestres de Catalunya en reconeixement a la seva tasca i l'extraordinari coratge moral durant la pandèmia.

Esade-URL va llançar novetats formatives innovadores i amb vocació internacional en el camp dels negocis i del dret, com el Bachelor in Transformational Business and Social Impact, per formar estudiants en matèries de tecnologia, humanitats i negocis; o el màster en Dret Esportiu Internacional Pràctic, que, combinat amb el màster universitari d'Accés a l'Advocacia, oferirà una doble titulació per exercir en l'àmbit del dret de l'esport.

Més de 400 persones van participar en el webinar "Ramon Llull: pensament i literatura a la Catalunya medieval", que va organitzar la **Facultat de Filosofia-URL** per celebrar la festivitat del patró de la Universitat.

Durant el curs passat la **Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés-URL** va treballar en la consolidació dels programes formatius on-line en l'àmbit socioeducatiu, i va impulsar per quart any consecutiu la **International Social Week** amb experts internacionals que van tractar sobre l'exclusió social i la gestió de crisis.

La Salle-URL va posar en marxa el projecte IASlab, que va néixer amb l'objectiu de convertir-se en un *hub* de referència del nou sector audiovisual, contribuint a retenir i captar talent tant d'investigadors com de professionals i empreses internacionals.

L'**Institut Borja de Bioètica-URL** i la **Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna-URL** impartiran conjuntament el programa de doctorat, aprovat el curs passat, en Salut, Benestar i Bioètica amb les universitats sòcies del projecte Aristos Campus Mundus.

El projecte pioner ECID, impulsat per la Fundació Vidal i Barraquer per atendre joves d'alt risc psicopatològic i exclusió social, es va replicar a l'Hospital Clínic que va encarregar a l'**Institut Universitari de Salut Mental Vidal i Barraquer-URL** la formació dels seus professionals.

L'**Observatori Blanquerna de Comunicació Religió i Cultura** va impulsar la creació de la primera Càtedra sobre Llibertat Religiosa i de Consciència a Catalunya, guanyadora de la convocatòria competitiva de la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

Tres projectes liderats per professors de l'**Escola Tècnica Superior d'Arquitectura La Salle-URL** van ser reconeguts amb alguns dels principals premis en la 15a Biennal Espanyola d'Arquitectura i Urbanisme.

L'**Observatori de l'Ebre-URL**, que durant el curs va modificar els estatuts per a la seva integració en el sector públic de la Generalitat, va iniciar la participació en un projecte europeu del programa H2020 per a la construcció d'una xarxa europea dedicada a l'estudi de la ionosfera, la termosfera i la plasmasfera.

Dues alumnes de l'**ESDi-URL** van guanyar el Concurs Social d'Idees d'Àrea Metropolitana de Barcelona amb el projecte "Infantum", consistent en el disseny d'uns bolquers reutilitzables per a nadons refugiats elaborats amb el material reciclat de les armilles salvavides de l'illa de Lesbos.

Esade-URL va reforçar el seu compromís social incrementant el nombre d'**alumnes becats pel seu talent** i promovent la primera **Esade Sustainability Week**, un esdeveniment global i digital per conscienciar del compliment dels ODS.

La Fundació IQS, una de les institucions fundadores de la Universitat, va integrar la Fundació Xavier, i fruit d'això, tota l'activitat acadèmica i les titulacions de la Facultat de Turisme i Direcció Hotelera Sant Ignasi-URL han passat a impartir-se a **IQS School of Management-URL** des d'aquest mes de setembre.

Nomenaments

Durant el curs 2020-2021 es van produir diferents nomenaments i la incorporació de nous càrrecs d'alta responsabilitat en centres i institucions de la URL:

Com saben, i fruit de la renovació del rector per un darrer mandat de dos anys, el setembre de 2020 el Patronat de la Universitat va nomenar el nou **Equip Rector**, que va incorporar els doctors Josep Rom i Jordi Teixidó.

El Patronat de la Universitat també va nomenar el **Dr. Lluís Comellas com a síndic de greuges**, una vegada finalitzat el mandat de la Dra. Rosa M. Boixareu.

D'altra banda, el **Sr. Antoni Millet** va assumir el novembre de 2020 la presidència del Patronat de la Universitat, succeint el Sr. Josep Martínez-Rovira, que es va incorporar al Comitè d'Honor de la Universitat.

Dues institucions membres del Patronat de la Universitat van nomenar nous presidents: el **Sr. Jaume Guardiola** de la Fundació Esade i el **Sr. Pedro Fontana** de la Fundació Cercle d'Economia. D'altra banda, el **Sr. Juan José Pérez** va assumir la presidència de la Fundació de l'ESDi (centre adscrit).

L'octubre de 2020 el Patronat d'IQS va nomenar el **Dr. Salvador Borrós** director general d'IQS i la Fundació Blanquerna va nomenar la **Dra. Giorgia Miotto** nova directora general, càrrec que exerceix des d'aquest 1 de setembre.

Així mateix, van ser nomenats el **Dr. Jordi Díaz** com a degà d'IQS School of Engineering-URL, el **Dr. Jordi Riera** com a degà de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i l'Esport Blanquerna-URL i el **Dr. Mark Dangerfield** com a director de l'Institut Universitari de Salut Mental Vidal i Barraquer-URL.

També volem fer-nos ressò dels nomenaments externs més rellevants rebuts per membres de la nostra comunitat. Destaca la **Dra. Judit Colell** com a presidenta de l'Acadèmia del Cinema Català, i la **Dra. Margarita Bofarull** nomenada pel papa Francesc com a membre ordinari de la Pontifícia Acadèmia per la Vida.

Agraïm des d'aquí a totes les persones de la nostra comunitat que les han precedit en el càrrec la seva tasca i dedicació a la Universitat.

Cloenda

No volem acabar la lectura del resum de la memòria sense expressar un sentit record per les persones de la nostra comunitat que ens han deixat durant el curs que ara tanquem. Des del nostre record, el desig que descansin en pau.

I ara sí, per acabar: esperem que la revisió del passat ens porti llum i visió per encarar plegats aquest curs que avui inaugurem guiats pel far del rigor, la innovació i la qualitat, des del compromís amb les persones i la societat.

Bon curs a tothom!

Dra. Anna Berga i Timoneda
Secretària general de la URL

**LLIÇÓ INAUGURAL
DEL CURS 2021-2022**

Dra. Paola Galbany Estragués

*Presidenta del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona,
doctora en Ciències Infermeres (UB), diplomada en Infermeria per FCS
Blanquerna-URL i llicenciada en Antropologia Social i Cultural (UB).*

“+ infermeres, + salut, + benestar”

Dra. Paola Galbany Estragués

La pandèmia provocada per la covid-19 marcarà un abans i un després en les nostres vides. I és que l'impacte que aquesta crisi està tenint en tots els àmbits de la societat és immens. Encara és aviat per poder copsar la profunditat d'aquest canvi, però ja es pot intuir que s'hauran de replantejar molts aspectes del nostre model econòmic, polític, social, educatiu i sanitari. En aquest sentit, serà fonamental situar les necessitats de les persones i la cerca de la felicitat col·lectiva per damunt d'altres interessos i, per aconseguir-ho, serà molt útil aprofitar els valors i els coneixements propis de la professió infermera.

La crisi que estem vivint ens ha demostrat que el món està interconnectat. El que fa unes dècades hauria estat un problema de salut local ha esdevingut en molt poc temps un problema global, capaç de paraitzar el món. Aquesta crisi ens ha demostrat que, amb la globalització econòmica, qualsevol brot epidèmic que es produeixi en un racó del món es pot escampar amb facilitat a tot arreu.

La globalització de les crisis exigeix que les solucions també s'abordin de manera global, deixant de banda interessos comercials i territorials. Això no ha passat en aquesta pandèmia, cosa que està provocant un augment de la desigualtat social arreu, però especialment en aquells països sense un estat del benestar consolidat, que cada cop són més.

De fet, a casa nostra, des de l'onada del març de 2020, hem començat a copsar els efectes socials de la pandèmia, que s'afegeixen a l'impacte devastador que va tenir la crisi del 2008. Un estudi de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona ja va detectar a final del segon trimestre del 2020 un increment a l'àrea metropolitana de Barcelona del coeficient de Gini, que mesura la desigualtat en els ingressos. També va registrar un augment en el nombre de persones en situació de pobresa extrema, sobretot entre les dones i les persones més joves.

D'altra banda, totes les crisis es caracteritzen per la incertesa. En el cas de la pandèmia de coronavirus, la incertesa és triple. En primer lloc, la que es deriva de l'evolució mateixa de la pandèmia a nivell global, amb una muntanya russa de xifres –el risc de rebrot, i el nombre de positius, de persones ingressades, de pacients a les UCIs i de defuncions–, que sembla no aturar-se mai. En segon lloc, la incertesa davant l'impacte que la malaltia pot tenir en la nostra salut i en la de les nostres famílies i amics. I, en tercer lloc, la incertesa davant la repercussió econòmica i laboral que ens pot suposar la pandèmia.

La modernitat líquida de què parlava Zygmunt Bauman, caracteritzada pel canvi permanent i per una situació crònica d'incertesa i d'horror al buit, té en la pandèmia la seva representació més fidel. Aquesta incertesa, que afecta tant els individus com les societats en el seu conjunt, està tenint un fort impacte en la salut mental de les persones.

Un informe publicat el mes de març del 2021 per l'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal) alerta de l'augment de trastorns d'ansietat i d'altres alteracions de la salut mental durant la pandèmia, que es relacionen amb la por al contagi; amb la modificació dels rols familiars i les relacions domèstiques, sobretot durant el confinament de la primera onada; amb l'activitat laboral, especialment entre aquelles persones que han realitzat feines essen-

cial, com els professionals de la salut, i amb les limitacions de l'accés als sistemes de salut i de protecció social. El document també adverteix que la crisi de la covid està afectant de manera especial els infants i els adolescents, les dones, les persones grans i amb problemes de salut preexistents, els immigrants i refugiats, i les persones que han estat en primera línia i duent a terme tasques essencials.

L'informe d'ISGlobal també destaca que la mateixa infecció pel virus de la covid-19 també pot afectar directament la salut mental. L'institut de recerca destaca que la meitat de les persones amb covid-19 pateix manifestacions del sistema nerviós i que la depressió i els trastorns del son i les alteracions en la memòria i en la capacitat d'atenció són símptomes freqüents de la covid persistent.

Coincidint amb el primer aniversari de la pandèmia, el Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) va publicar els resultats d'una enquesta sobre la salut mental dels espanyols. L'estudi destaca que gairebé el 25 % de la població ha sentit por a morir de covid-19 i prop del 70 %, a que un familiar o un ésser estimat pogués perdre la vida a causa del virus. Més del 40 % de les persones enquestades diuen haver tingut problemes per dormir, més de la meitat reconeixen haver-se sentit cansats i prop del 39 % afirmen haver patit mal de cap i altres trastorns com taquicàrdies o marejos. L'afectació és més gran entre els infants i els adolescents i joves.

No hi ha dubte que la pandèmia provocada per la covid-19 també és, també, una pandèmia de trastorns de la salut mental, que es preveu que anirà creixent durant els propers mesos.

Una altra de les qüestions relacionades amb la pandèmia ha estat la dependència tecnològica. És indubtable que sense la tecnologia hauria estat impossible dur a terme moltes de les coses que hem fet durant tots aquests mesos. Aplicacions que fa un any i mig desconeixíem completament, com Zoom, Teams, Webex o Meet, s'han convertit per a molts de nosaltres en eines quotidianes, que ens han permès treballar, estudiar i relacionar-nos amb les persones que estimem, en moments en què el contacte personal ha estat impossible.

Aquests canals no deixen de ser substituïts més o menys efectius de la comunicació cara a cara. Els éssers humans som animals socials que necessitem comunicar-nos entre nosaltres i la millor manera de fer-ho és, sens dubte, de forma directa i presencial. Relacionar-nos amb algú a través del micròfon i la pantalla d'un ordinador o d'un telèfon mòbil és una imitació burda del que probablement sigui l'acte més humà que existeix, que és la comunicació cara a cara. Si deixem que la virtualitat substitueixi completament la presencialitat en la nostra comunicació, correm el risc de deshumanitzar les nostres relacions.

Certament, en l'àmbit laboral, la tecnologia ha permès que moltes persones hagin pogut seguir treballant durant els moments més durs de la pandèmia. En alguns casos, el teletreball ha vingut per quedar-se, tot i que poc més d'una quarta part de les feines es poden fer amb aquesta modalitat. Ha passat el mateix en l'àmbit educatiu, en què el confinament de la primera onada i les restriccions posteriors imposades per reduir la propagació del virus han obligat a substituir l'ensenyament presencial pel virtual.

Tant en l'àmbit laboral com en l'educatiu, l'emergència sanitària ha forçat a adaptar la tecnologia, sense haver fet una planificació prèvia. S'han traslladat al format virtual les mateixes dinàmiques de la presencialitat, però no té res a veure treballar o estudiar presencialment que de manera remota. La impossibilitat de plantejar una estratègia de teletreball a les em-

preses i d'aprenentatge en línia als centres educatius ha provocat disfuncions i situacions d'estrès en moltes persones.

Un altre dels problemes que comporta la transformació digital exprés és el fet que molta gent no té les competències ni els equipaments necessaris per poder accedir de manera satisfactòria als recursos digitals que necessiten per treballar, per estudiar, per comprar, per fer gestions o simplement per comunicar-se amb les seves famílies. La bretxa digital ha augmentat durant aquests darrers mesos, agreujant les situacions de desigualtat. Malgrat que moltes persones que mai havien fet cap gestió en línia han pogut adquirir competències digitals durant la pandèmia, moltes altres s'han quedat enrere. Hi ha una bretxa d'edat, una altra de gènere i una altra socioeconòmica. També n'hi ha una altra de territorial, perquè hi ha moltes zones amb problemes de connexió a Internet.

La pandèmia també ha fet aflorar els problemes estructurals del nostre sistema de salut. Està clar que no estàvem preparats per prevenir ni per fer front a una pandèmia com la que estem vivint, de fet no ho estava ni el nostre sistema de salut ni cap altre. Al final, la situació s'ha pogut contenir a costa de l'esforç descomunal dels professionals de la salut.

Aquesta experiència ens ha demostrat que, en moments d'adversitat, les persones deixen de banda les seves diferències i col·laboren per superar la situació. La pandèmia ha fet palesa la resiliència dels professionals de la salut i la seva capacitat de superació i de treballar en equip.

Poc després del primer brot de covid, els centres de salut i les residències es van transformar de dalt a baix. Canvis que haurien estat impensables abans de l'arribada de la pandèmia es van aplicar de la nit al dia. L'arribada de la pandèmia va enderrocar murs fins llavors infranquejables. Les jerarquies, les divisions en departaments i en categories professionals i les normes existents ja no eren útils per poder superar aquella situació. Infermeres, metges, auxiliars d'infermeria, zeladors, fisioterapeutes, nutricionistes, psicòlegs i farmacèutics, entre d'altres, van col·laborar entre si com mai ho havien fet.

La pandèmia ha fet aflorar problemes estructurals del nostre sistema de salut. Al marge de la manca crònica de professionals i de recursos materials, el principal problema del nostre model sanitari és que s'orienta cap a la malaltia i no cap a la salut. Respon a una mirada biomèdica, que és la que predomina en tots els models del nostre entorn. L'atenció sanitària no es pot reduir a guarir malalties i prou. Tampoc té sentit trossejar la persona per diagnosticar i tractar les seves afeccions. La persona és molt més que la suma de les seves parts, és més que la suma del seu cor, del seu fetge, dels seus pulmons, del seu cervell, del seu tub digestiu i de les seves extremitats. La persona és un tot que no es pot separar de les seves circumstàncies vitals i de la interacció que manté amb el seu entorn. El repte del nostre sistema de salut és, precisament, concebre i atendre la persona de manera individualitzada i holística, tenint en compte tots els seus condicionants.

El fet d'orientar el sistema sanitari cap a la malaltia i no cap a la salut es manifesta amb el pes que hi tenen els hospitals, que acaparen el gruix dels pressupostos de salut, en detriment de l'atenció primària, que és el nivell assistencial més proper a la ciutadania i el que s'orienta a la promoció de la salut i a la prevenció de les malalties. A Catalunya poc més del 14 % de la inversió sanitària correspon a l'atenció primària, una xifra que queda lluny del 25% que recomana l'Organització Mundial de la Salut. De fet, a casa nostra el percentatge ha anat baixant durant els darrers anys, especialment a partir de la crisi econòmica del 2008.

Durant la pandèmia s'ha vist molt clar l'hospitalocentrisme del nostre sistema. En la primera onada molts centres d'atenció primària van tancar i es van reforçar els hospitals, la qual cosa va provocar el col·lapse de molts centres hospitalaris. Més recentment, es va decidir construir cinc edificis annexos a grans hospitals per atendre malalts de covid-19, en comptes de reforçar el primer nivell assistencial, cosa que podria haver evitat que moltes persones acabessin ingressant.

Tots aquests reptes que ens deixa la pandèmia es poden abordar situant la cura al centre de les polítiques. El concepte de cura, el fet de cuidar les persones, implica abordar totes les seves necessitats bàsiques, tant fisiològiques com de seguretat, de pertinença, emocionals i de reconeixement, i orientar-se cap a la consecució de la felicitat individual i col·lectiva. També implica concebre la salut com ho fa l'Organització Mundial de la Salut, que la defineix com "un estat de complet benestar físic, mental i social, i no només l'absència d'afecions o malalties."

El fet de situar la cura en el centre de les polítiques públiques implica aportar-hi una mirada infermera. La infermeria, com a professió, s'ocupa de cuidar. La cura és la matèria primera amb què treballem les infermeres. Aquí faig servir el terme en femení com a genèric, tant per referir-me a les dones com als homes que exerceixen la professió, per destacar els valors femenins propis de la infermeria, tal i com recomana el Consell Internacional d'Infermeres.

Tradicionalment, el fet de tenir cura de les persones ha estat una tasca femenina, poc valorada i no remunerada. Durant molts segles, les cures infermeres van estar en mans d'ordes religioses, que prioritzaven l'atenció espiritual de les persones malaltes.

L'any 1857, tres anys abans que s'obris la primera escola Nightingale a l'Hospital Saint Thomas de Londres, que es considera la primera escola laica d'infermeria, es van crear a l'Estat espanyol els títols de llevadora i practicant, que es poden considerar els primers antecedents clars de la infermeria.

Les primeres escoles d'infermeria de l'Estat es van obrir quaranta anys després de la de Nightingale, impulsades per metges -molts dels quals militars-, l'aristocràcia i l'Església, que estaven interessats en professionalitzar la infermeria. D'aquesta manera, l'any 1915 es va regular el primer títol oficial d'infermeria, que la reconeixia per primer cop com a professió. Aquell títol tenia un enfocament purament tècnic i el validava la Facultat de Medicina de la Universitat Central de Madrid.

En aquell moment, la figura de la infermera s'identificava amb la d'una dona obedient i submissa, que duia a terme activitats orientades a l'atenció de la malaltia i actuava com l'ajudant del metge. De fet, eren els metges els qui elaboraven els programes d'estudi de les escoles d'infermeria, els qui escrivien els llibres de text i els qui examinaven a les candidates. Aquest model contrastava amb el de les escoles anglosaxones, que seguien el model de Florence Nightingale, en què el protagonisme era, fonamentalment, de les infermeres docents.

Durant la Segona República, es va desenvolupar un programa de formació molt avançat al seu temps que es va haver de suspendre quan va esclatar la Guerra Civil. Dues dècades més tard, l'any 1953, es van unificar les titulacions d'infermera, llevadora i practicant en el títol d'ajudant tècnic sanitari (ATS), que requeria un nivell més alt d'exigència i implicava un

nivell de formació més elevat. El nou pla d'estudis se centrava en la patologia i en la pràctica clínica, i deixava de banda la salut pública i la prevenció, que tan presents estaven en les escoles d'infermeria de la Segona República.

Inicialment, el títol d'ATS va ser mal acceptat per les llevadores i pels practicants, que no volien equiparar-se amb les infermeres. De fet, les infermeres tampoc se sentien identificades amb el nom d'ajudant tècnic sanitari, que posava el focus d'atenció en la vessant tècnica i s'oblidava de la dimensió humanística de la cura.

Tot i així, la denominació d'ATS va tenir una bona acollida social. El nou programa formatiu també va permetre elevar el nivell dels estudis de les infermeres i millorar l'assistència als pacients hospitalitzats. També va facilitar la creació d'especialitats i que les infermeres poguessin fer docència, encara que només fos com a responsables de la pràctica clínica i sota la supervisió dels metges.

L'any 1970, es va debatre sobre si els estudis d'infermeria s'havien d'integrar a la formació professional o bé a la universitària. Les reivindicacions de les ATS van fer que s'escollís aquesta segona opció. El curs acadèmic 1977-1978, va començar la primera promoció d'infermeres universitàries. D'aquesta manera, la professió va recuperar el seu nom i va guanyar autonomia, passant del rol d'ajudant del metge a un paper complementari, centrat en la cura de les persones, les famílies i les comunitats.

L'any 1983, es va aprovar la Llei de Reforma Universitària, que establia el desenvolupament de les disciplines acadèmiques en tres cicles: diplomatura, llicenciatura i doctorat. En aquest moment també es va iniciar la reforma de l'atenció primària, que va donar a la professió infermera l'oportunitat de desenvolupar noves perspectives professionals. L'any 1987, es van crear les especialitats infermeres, amb el mateix enfocament que tenen actualment, que es van revisar i ratificar l'any 2005.

La diplomatura en infermeria es va mantenir durant més de trenta anys, fins la reforma que va sorgir de la Declaració de Bolonya, l'any 2008, que va suposar la conversió de les diplomatures i les llicenciatures en graus de quatre anys d'estudi i 240 crèdits ECTS. El primer programa del grau d'infermeria va començar el curs 2009-2010 i s'hi van aprovar els títols de màster i doctorat.

Avui dia les infermeres surten de la universitat ben preparades per poder abordar les necessitats de salut de les persones, exercint un rol autònom, que complementa el d'altres professionals de la salut.

Tot i així, queda molt per fer. El canvi que s'ha produït en l'àmbit acadèmic durant els darrers quaranta anys no s'ha vist reflectit en la imatge pública de les infermeres, que segueixen sent vistes per una part de la població com les ajudants dels metges. Tampoc s'ha vist reflectit en el sistema de salut, que segueix estant basat en un model biomèdic que concep la salut simplement com l'absència de malaltia, en què cuidar només significa guarir. Però cuidar és molt més que això.

Els reptes que ens planteja la pandèmia -més interrelació entre la salut humana i la salut planetària, més desigualtats, més incertesa, més trastorns de la salut mental- no es poden abordar de manera satisfactòria amb l'actual model biomèdic que impera en el nostre sis-

tema sanitari. Cal una reforma profunda que situï la salut i no la malaltia en el centre de la gestió sanitària.

Els professionals que estan millor preparats per dur a terme aquest canvi són les infermeres, que són expertes en cuidar i tenen una mirada global, que té en compte la persona i les seves circumstàncies emocionals, socials i espirituals, així com tots els recursos necessaris per satisfer les necessitats de salut de les persones.

La substitució del model biomèdic per un altre bio-psico-social, orientat cap a la cura de les persones, implica apostar fermament per l'atenció primària i per la salut pública, de manera que la promoció de la salut i la prevenció siguin els veritables eixos de la gestió sanitària.

Per aconseguir-ho, serà necessari incorporar més infermeres als centres de salut, de manera que puguin garantir una atenció personalitzada i propera de les persones, que satisfaci les seves necessitats de salut. També serà imprescindible augmentar la presència de les infermeres allà on es prenen les decisions. El nomenament d'infermeres en càrrecs de responsabilitat s'hauria de veure amb normalitat i no pas com un fet excepcional.

D'altra banda, les infermeres i els infermers també hem de posar de la nostra part. Ens hem de creure que els valors amb què hem estat formats permeten millorar el benestar de les persones. Hem d'apoderar-nos per poder apoderar les persones en tot allò que fa referència a la seva salut. També hem de tenir el coratge i la valentia per reclamar públicament el nostre espai i demostrar que la nostra presència en òrgans de gestió i en els llocs on es prenen les decisions és positiu per millorar la salut de la població.

A més, és imprescindible apostar per la interdisciplinarietat i la col·laboració amb tots els professionals que participen en la millora de la salut de les persones. No només infermeres i metges, sinó també psicòlegs, nutricionistes, fisioterapeutes, farmacèutics, professionals especialistes en ciències de l'activitat física i l'esport i, fins i tot, comunicadors, que aborden la salut des de diferents perspectives i poden ajudar les persones a ser responsables de les qüestions que afecten el seu benestar físic, emocional, social i espiritual.

Per fer possible tots aquests canvis, és fonamental el paper de la Universitat, que ha d'orientar la formació en l'àmbit de les ciències de la salut cap a les necessitats de les persones i garantir que els futurs professionals siguin capaços de donar resposta als reptes cada cop més complexos que afecten el benestar individual i col·lectiu.

Moltes gràcies i bon curs 2021-2022.

Dra. Paola Galbany Estragués

Presidenta del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona

---

**INAUGURACIÓ DEL
CURS ACADÈMIC 2021-2022**

Dr. Josep Maria Garrell i Guiu

Rector de la URL

Salutacions

Presidenta del Parlament, president del Patronat, consellera, president de la fundació Blanquerna, autoritats, senyores i senyors.

Moltes gràcies a totes i a tots per voler assistir a aquest acte d'inauguració del curs de la nostra Universitat. Un acte en format "reduït" per les necessàries limitacions sanitàries. També vull saludar les persones que ens estan seguint per *streaming*.

Vull agrair especialment la presència de les moltes autoritats de fora de la nostra universitat que ens acompanyen. Un agraïment especial a la presidenta del Parlament, a la consellera, al bisbe auxiliar de Barcelona, als diputats i diputades -entre elles, la portaveu del grup socialista al Parlament-, a les secretàries generals del departament d'Educació i de Recerca i Universitats, a bona part de l'equip directiu de la consellera, a la delegada de Ciència i Universitats de l'Ajuntament de Barcelona. També al rector de la Universitat Internacional de Catalunya, als vicerectors de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Abat Oliba, al degà de la Facultat de Teologia. Moltes gràcies per acompanyar-nos!

També voldria saludar especialment els estudiants. Tenim entre nosaltres el ple de l'Òrgan Permanent del Consell d'Estudiants que, com saben, és la màxima representació democràtica dels més de vint mil estudiants de la Universitat. Gràcies per ser-hi sempre!

Abans d'entrar en el que seria el contingut d'aquest parlament, voldria felicitar el president Martínez-Rovira per la concessió de la Medalla d'Or de la Universitat. Un guardó molt més que merescut. He tingut la sort de poder treballar amb ell, de manera intensa, durant quatre anys. I he après molt de la manera de fer, de la manera de veure les coses. T'agraeixo la teva gran dedicació, la visió, la complicitat, i -per sobre de tot- la teva amistat. Un agraïment també a la teva família que avui t'acompanya, i molt especialment a la teva estimada esposa Marisa. Moltes gràcies per tot, moltes gràcies per tant president!

En segon lloc, un agraïment a la Dra. Paola Galbany. Per acceptar amb il·lusió el repte de fer la lliçó inaugural del curs de la nostra universitat però per sobretot pel que aquesta lliçó vol representar. Aquest any és Blanquerna la institució de la URL que acull l'acte d'inauguració de curs, i és a Blanquerna on hi ha la Facultat de Ciències de Salut, que imparteix -entre d'altres- els estudis d'infermeria. Si el curs passat parlàvem de la pandèmia de la Covid-19 des d'un punt de vista filosòfic, aquest any ho hem volgut fer des del punt de vista d'un dels col·lectius professionals que han estat -i estan- a primera línia per fer front a la malaltia i tenir cura de les persones. Crec que tots recordem aquelles imatges d'una infermera, d'un infermer, donant la mà a una persona malalta terminal de Covid-19 en una unitat de cures intensives, i amb l'altra mà aguantant un telèfon o una tauleta per tal que aquella persona es pogués sentir acompanyada per la seva família en els moments més difícils. Potser una revisió històrica dels procediments d'aïllament que es van usar en els moments més durs de la pandèmia serà molt crítica amb el que es va fer; però de ben segur que si un col·lectiu, d'entre els col·lectius sanitaris, serà reconegut per haver donat el bo i millor d'ell mateix per tal de minimitzar l'impacte del que es vivia, aquest serà el col·lectiu d'infermeres i d'in-

fermers. Serveixi aquesta lliçó inaugural d'avui per posar-ho de manifest, per reconèixer aquest esforç, i també per agrair-ho. Moltes gràcies Paola!

La profunda afectació de la pandèmia en les universitats

Iniciem un nou curs universitari amb les restriccions derivades de la pandèmia que estem vivint. I ja serà el tercer curs que comptarem com a curs afectat per aquesta situació. Com tothom recordarà, va ser durant el mes de març de 2020, i per tant durant el curs 2019-20, que es van haver de prendre les mesures socials més dràstiques de les darreres dècades. Ara fa unes setmanes escrivia una carta oberta a la nostra comunitat universitària, i hi deia que si alguna paraula anava en boca de tothom ara fa un any, a l'inici del curs 2020-21, era la paraula "incertesa". Incertesa sobre quina seria l'evolució de la pandèmia, incertesa sobre el nivell de presencialitat que podríem tenir a les nostres aules, incertesa sobre l'evolució de la mobilitat internacional, incertesa sobre com es desenvoluparia el curs acadèmic en el seu conjunt. Malauradament, l'evolució de la pandèmia va portar a les autoritats sanitàries del Govern de Catalunya a decretar fortes restriccions a partir de mitjans d'octubre de 2020, i es van reduir les activitats presencials als campus de les universitats a la mínima expressió. El segon dels escenaris per al qual ens havíem preparat, el que no volia ningú, el que en dèiem "la intensificació de la virtualitat", va tornar a ser una realitat. Una situació que vàrem haver de mantenir fins pràcticament a finals de curs. Podria també parlar de l'afectació en les pràctiques, o en els treballs finals de grau o de màster, o en l'activitat de recerca en el seu conjunt. De manera que si un curs ha estat el de la Covid-19, aquest ha sigut el curs 2020-21.

Iniciem un nou curs universitari i l'expressió que més ens repetim ara és que aquest ha de ser el curs de la recuperació. Ha de ser el curs on recuperem una normalitat que, per força, serà renovada a partir dels aprenentatges i transformacions de l'experiència viscuda. Hem de recuperar la plena presencialitat a les universitats al més aviat possible, especialment en aquelles universitats que som, i volem ser, presencials. No és un caprici, és una necessitat que tenen els nostres estudiants. Comptem, a nivell de Catalunya -i això és molt important-, amb el compromís polític del Govern de la Generalitat d'avançar cap a la plena presencialitat a les universitats tan aviat com es pugui, cosa que evidentment agraiïm. Ens consta, consellera, del teu capteniment i compromís per tal que això pugui ser possible, i sé que no escatimes ni esforços ni hores perquè aquest desig compartit sigui una realitat. Deixa que públicament et doni les gràcies per anar-ho fent possible.

Una vegada més -i avui no pot ser-ne l'excepció- vull posar de manifest el reconeixement, l'admiració i l'agraïment a tots els que feu possible que la universitat pugui continuar desenvolupant les seves missions malgrat les circumstàncies excepcionals. Tant l'estudiantat, com el personal docent i investigador, i el personal d'administració i serveis, heu aconseguit tirar endavant el dia a dia de la nostra institució amb un enorme compromís, amb un gran esforç i amb una alta capacitat d'adaptació. A totes i a tots, moltes gràcies!

Un sector en profunda i ràpida transformació

Fa anys, de fet fa molts anys, que no hi ha reunió interuniversitària en què no es parli de la necessària transformació del sector de l'educació superior. I, per molts motius, la pandèmia

està actuant com una catalitzadora de canvis. Canvis que es veuen avui, però sobretot canvis en el paradigma que veurem en els propers anys.

Aquest curs passat, l'Associació Europea d'Universitats -l'EUA- ha publicat un estudi titulat: *"University without walls - A vision for 2030"* en què es pretén dibuixar el sector a una dècada vista. L'estudi s'ha fet a partir de l'aportació d'experts en diferents àmbits. Des d'experts en polítiques universitàries, fins a experts d'anàlisi política, passant per analistes sociològics, o del món del treball, o també experts en noves tecnologies per citar tan sols alguns àmbits. L'estudi es va començar a fer abans del brot de la pandèmia, i es va acabar quan la Covid-19 ja estava afectant profundament el sector. Des de l'inici dels treballs fins a la seva conclusió, i mentre la pandèmia anava fent el seu camí, s'ha vist com alguns aspectes que es dibuixaven en el mig termini s'han desplaçat cap al curt termini, i com altres temes han agafat més rellevància que la que tenien a l'inici dels treballs. Les tendències són clares, i els observadors i analistes dibuixen unes universitats que, d'aquí a una dècada, hauran de ser més obertes (en el sentit més ampli del terme), més transformadores del seu entorn i més transfrontereres. Obertes, transformadores i transfrontereres. I, evidentment, més sostenibles, més diverses, més institucionalment compromeses. I d'aquí que les universitats hagin de ser institucions fortes (més fortes), autònomes (més autònomes) i -lògicament- més capaces de rendir comptes. I pel que fa a les missions de la universitat, sembla evident que caldrà trobar la correcta combinació entre l'ensenyament-aprenentatge, la recerca, la innovació i la cultura (sí, cultura, una nova missió que explícitament s'afegeix). L'estudi parla d'ensenyament al llarg de la vida, de les diferents tradicions universitàries europees, de models d'universitat, de finançament, de regulació, de governança, de lideratges i d'un llarg etcètera. Un sector que es redibuixa des de dins, però que ho fa tenint molt present allò que la resta d'*stakeholders*, des de fora, demanen a la institució universitària.

Com deia, la pandèmia està modificant paradigmes, i està accelerant certs canvis. Només a tall d'exemple, ara ens sembla evident que algunes de les coses que abans només podíem fer fent coincidir les persones en una mateixa sala, les podem fer amb altres persones que estan físicament separades però que comparteixen simultàniament el que en podríem dir una "sala virtual" a través de mitjans telemàtics. I això trenca parets, i acostava persones que estan físicament separades. Unes tecnologies que, ben usades, fan que es desdibuixin les parets de les nostres aules i laboratoris. Nosaltres, que som i volem ser una universitat presencial, només visualitzem l'ús d'aquestes tecnologies per a certes coses, i per a certs moments, i com a eines complementàries; però de ben segur que ens donen una flexibilitat que abans no teníem. És el que tots identifiquem com les possibilitats de la "telepresencialitat sincrònica". Però al mateix temps, i per contraposició, la presencialitat física agafa un altre valor, agafa un altre sentit. Els nostres estudiants ens demanen un valor afegit quan trepitgen la facultat o escola. El valor que ja sabíem que tenia el fet "d'estar junts", però que ara es veu més clar que mai i que caldrà treballar explícitament i intensa. La universitat, com la vida, no passa al darrere d'una pantalla, ni davant d'una càmera en la solitud d'una habitació. La universitat és, i ha de ser, una escola de vida.

Podríem parlar també de l'incessant augment de la necessitat, i de la demanda, de la formació al llarg de la vida. Sembla evident que per la universitat s'hi pot passar en diversos moments de la vida, de manera més o menys intensa i de manera més o menys extensa. I això ens força a ser més flexibles, i a ser més oberts. Ens porta també a replantejar l'anacrònica separació entre estudis universitaris i estudis professionals i vocacionals. En molts llocs del món es parla simplement de formació superior, i es facilita a les persones el trànsit

d'un tipus d'estudis a un altre; com també s'enforteix el valor de l'experiència laboral a nivell curricular.

Podria continuar, però de ben segur que tots els camins ens porten a una reflexió final sobre el model, o models, d'universitat. Mentre que aquí només intuïm -per implícit- un model únic i uniformitzant del que en podríem dir una "universitat de recerca", amb estudiants essencialment d'entre 18 i 25 anys, en altres països hi conviuen models d'universitats de recerca amb universitats més professionalitzadores o vocacionals, o fins i tot models mixtos. Universitats on es posa el mateix èmfasi en els estudiants clàssics de graus que en els estudiants de formació continuada.

No em vull estendre més en l'estudi que estic comentant, però també es posa en relleu la universitat com a institució que ha estat i que ha de ser referent social. Referent en valors, referent en acollir i acompanyar debats socials des del rigor de la ciència i des del respecte a la diversitat; una universitat que ha d'acollir, una universitat on s'ha de vetllar per la igualtat d'oportunitats en el sentit més ampli de la paraula.

Malauradament les tendències que s'observen a nivell mundial, amb l'incessant augment de les desigualtats, de la polarització política, de l'avenç dels totalitarismes, del retrocés en el sentit d'unitat planetària, ens traslladen més i més reptes a la institució universitària. Jo diria que les universitats, en la lluita contra tot això, sempre hi hem estat, hi som i sempre se'ns hi trobarà. I potser els reptes són tan grans i la sensació de cruïlla tan intensa -i la pandèmia així ens ho ha posat de manifest- que la voluntat és ser-hi més que mai.

Les iniciatives legislatives en matèria universitària del Govern central

En aquest context no puc deixar passar l'ocasió de la inauguració d'un nou curs sense compartir la preocupació creixent que molts tenim davant les múltiples iniciatives legislatives del Govern de l'Estat, i més concretament del Ministeri d'Universitats. A tall d'exemple aquests darrers mesos hem vist la publicació de dos reials decrets, que simplificadament anomenem decret "de mínims" i decret "de regulació dels estudis". Seria mentida si diguéssim que no incorporen aspectes amb els quals podem estar d'acord, i alguns van en la direcció que deia ara fa uns instants, però també incorporen molts aspectes preocupants, com ara la desaparició (llevat d'alguna excepció) dels graus de 180 ECTS. O també la confusió del concepte de qualitat universitària amb el fet de tenir -només- un claustre de professorat amb uns mínims d'indicadors directes o indirectes de la seva recerca. La qualitat de les universitats passa per la qualitat de les seves missions, i si n'oblidem la primera (la docència), potser el que tenim al cap com a universitat és, permetin-me que ho digui així, un centre de recerca. Un cop més, i per més que intentem que no passi, ens allunyem d'Europa i de les tendències que es visualitzen i que abans he comentat.

No obstant, el que més preocupa és la iniciativa legislativa d'una nova Llei orgànica d'universitats, ara anomenada Llei orgànica del sistema universitari, per substituir l'actual LOMLOU. Podria parlar de la forma, de l'estil, que s'està usant per a la seva tramitació, però m'allargaria massa. Pel que fa al fons de l'avantprojecte de Llei, i en absència d'un debat previ, constatar que malauradament no s'hi explicita un model d'universitat, tot i que per implícit estem davant del model únic i uniforme que abans comentava. Hi ha una clara distinció entre allò que es regula per a totes les universitats, d'allò que es regula per a les diferents universitats en

funció de la seva naturalesa jurídica. I això està bé. El gruix del text afecta les universitats de titularitat pública, però això no ens pot portar a l'engany de considerar que a les universitats de titularitat privada només ens afecta el que explícitament així es diu. Cal que tinguem present que allò que es regula per a la part majoritària del sector, acaba sent norma informal i no escrita per a tot el sector. D'aquí que, si s'aprova la llei, és molt més el que se'ns aplicarà del que explícitament i jurídicament cal tenir en compte en una primera lectura. Finalment, hi ha aspectes -esperem que per error- que cal esmenar. Destacar en aquest sentit el que creiem més substancial, i és l'aparent oblit del legislador de regular drets i deures dels estudiants d'una universitat que no és de titularitat pública. Estudiants que no han deixat pas de ser ciutadans, i que en l'exercici de la seva llibertat han decidit optar per una institució educativa com la nostra.

No podem amagar que estem amoïnats. No podem oblidar que es tracta de lluites de defensa, no només del necessari respecte a la nostra iniciativa universitària, reconeguda ara fa 30 anys per una llei del Parlament de Catalunya que fou aprovada per unanimitat, sinó que també són lluites de defensa dels drets dels nostres estudiants.

La política universitària a nivell del sistema universitari de Catalunya

Si girem la mirada cap al sistema universitari de Catalunya, i cap al Govern de la Generalitat, crec que el primer que cal fer és felicitar-nos per la conversió de la Secretaria d'Universitats i Recerca en Departament de Recerca i Universitats. Més enllà de l'ordre en què se citin els conceptes de "recerca" i d'"universitats", la veritat és que el nou Departament donarà a les universitats, a l'educació superior i a la recerca, més possibilitats de tenir la rellevància política que necessiten. I evidentment això no va en detriment del molt que s'ha fet fins ara.

La consellera sap que la nostra universitat defensa aquest sistema universitari que volem únic, però que alhora reconeixem diversos, i no només per la naturalesa jurídica de les universitats que el componem, sinó pel simple fet que cada universitat és diferent, i totes responem a una realitat històrica, territorial i social. La consellera sap també que "demanem poc", però el que demanem són coses que creiem importants, i no només per a nosaltres, sinó per al sistema en el seu conjunt.

La primera cosa que sempre hem demanat, i que és la més important, és el que podríem resumir com a "respecte" i reconeixement", en l'ordre que es vulgui. Ho deia ara fa uns instants. Cal reconèixer la realitat, i la història que l'ha construït. I cal respectar, per tant, la realitat que representem. Amb respecte i reconeixement la resta de coses són senzilles. A tall d'exemple, i enllaçant amb conceptes que he citat anteriorment, hi ha el tracte no discriminatori dels nostres estudiants. Segurament ho podem simplificar parlant de les beques, també de les predoctorals. Sovint hem demanat, i demanem, suport per a la nostra activitat de recerca. Més enllà del suport econòmic que podem rebre de programes competitius, creiem que un instrument com un contracte-programa plurianual per cofinançar la nostra recerca seria un estímul, un accelerador del potencial que tenim i que anem demostrant any rere any. En un país petit com el nostre, no sembla massa eficaç no comptar -o no capitalitzar, o no posar en valor- tots els actius disponibles, estiguin on estiguin. Segurament l'instrument visualitzat en el Pacte Nacional per a la Societat del Coneixement, i que s'entreveu en el projecte de llei de la Ciència de Catalunya que està en tràmit parlamentari, de finançament basal per a la recerca de totes les universitats del sistema universitari de Cata-

lunya, és una manera d'avançar cap al que estic parlant, tot i que hi ha força dubtes de com això podrà acabar d'agafar forma.

També fa anys que demanem una cosa ben senzilla. Es tracta de tenir cura de la terminologia i del llenguatge, precisament per normalitzar això que de sistema universitari de Catalunya només n'hi ha un i està format per les 12 universitats catalanes. Ho hem de fer per molts motius, però també -si em permeten l'expressió- per fer pedagogia entre la societat. Desgraciadament només cal que observem el comportament de força mitjans de comunicació, sovint algun cop també de l'Administració pública, i sovint també d'algun membre de la classe política per veure la necessitat del que estic dient. Universitat és aquella institució d'educació superior i de recerca creada o reconeguda pel Parlament de Catalunya, independentment de qui l'hagi promogut. Defensar-ho ha de ser un interès comú de la nostra societat. Altrament, i de nou, el que estarem fent és discriminar aquells ciutadans que lliurement han decidit estudiar en una universitat diferent de les de titularitat pública.

En aquest sentit, de ben segur que hi hauria algun gest addicional que es podria fer en el terreny de la simbologia. A tall d'exemple, i des de la creació de la nostra universitat ara fa 30 anys, no ha estat possible acollir l'acte d'inauguració del curs del sistema universitari català. Parlo de simbologia.

Consellera, t'ho he dit en privat i per tant t'ho puc dir en públic. Compta amb tota la nostra col·laboració i complicitat. Et desitgem molta sort i encert en aquest càrrec, que de fet -i com passa amb tots els càrrecs- és un encàrrec. Els teus èxits seran els de tot el sistema universitari. És més que perceptible la teva passió, i la força i l'energia que hi dediques.

Una mirada interna

Vaig acabant, però no puc fer-ho sense dedicar uns minuts a fer una mirada cap dins de la URL. La lectura del resum de la memòria ha posat de manifest la bona evolució de la major d'indicadors d'activitat de la Universitat. La nostra Universitat Ramon Llull ha passat pel trentè aniversari del seu reconeixement per unanimitat per part del Parlament de Catalunya en un temps de pandèmia mundial. Com a institució educativa, socialment compromesa, inspirada en els valors de l'humanisme cristià, hem d'estar sempre amatents a donar el bo i millor de nosaltres mateixos, sempre al servei de la societat. No són temps fàcils. El futur de la nostra universitat l'hem de visualitzar enmig de tots els reptes que he anat repassant. La nostra és una activitat fortament regulada, realitzada des d'un sector també fortament regulat. Hem de competir amb d'altres universitats d'arreu del món, sovint en condicions molt diferents i de clar desavantatge. Hem, també, de donar resposta a les noves tendències en el sector de l'educació superior en general, i de l'educació universitària en concret. Hem de donar resposta a les noves demandes socials. I hem de decidir com transformar-nos per anar adaptant el nostre model -clarament exitós- a aquest nou paradigma d'universitat europea que es construirà durant la propera dècada. I, evidentment, hem de destil·lar les principals lliçons d'una pandèmia per millorar la nostra activitat i fer-la més adequada a les necessitats socials. I tot plegat ho hem de fer trobant el delicat equilibri entre allò que sovint es diu el "push" i el "pull". És a dir, trobant el delicat equilibri entre l'atenta escolta del que la societat demana, i allò que creiem que la societat necessita per avançar pels camins del progrés i la justícia social.

De ben segur que és per tots aquests motius que, sota el lideratge del president Millet, la Comissió Permanent del Patronat va aprovar iniciar durant les properes setmanes un nou procés de reflexió estratègica. Un procés que implicarà la totalitat de l'Equip Rector i diversos òrgans de govern de la Universitat. Un procés que, a partir del nostre Ideari, de l'anàlisi de la nostra realitat, de les tendències del sector i de les necessitats de la societat a la qual servim, dibuixi la URL dels propers 10 anys, construint-nos nosaltres mateixos a partir d'aquests primers 30 anys de projecte universitari comú.

De ben segur que és bo rellegir l'Ideari de la nostra universitat escrit ara fa més de tres dècades. Personalment em quedaria amb moltes de les coses que allà hi ha escrites, que crec que són de rabiosa actualitat. Penso que és d'especial rellevància el darrer paràgraf quan intenta contestar-se a la pregunta de "quin model d'universitat proposem". Els fundadors de la nostra universitat ho van contestar d'aquesta manera: *"Voldríem que la nostra universitat lliure i d'inspiració cristiana, especialment a través de la docència i la recerca, fos un mitjà privilegiat d'humanització, de cultura i de servei a la societat"*. I conclouen: *"Aquesta seria la nostra concepció de la Universitat."* Una concepció que, si m'ho permeten, segueix sent més vàlida que mai.

Amb l'esperança que aquest sigui el curs de la recuperació de la pandèmia, queda formalment inaugurat el curs 2021-22!

Dr. Josep Maria Garrell i Guiu
Rector de la URL

IQS - Blanquerna - La Salle - Facultat de Filosofia - Esade - Facultat d'Educació Social
i Treball Social Pere Tarrés - I.U. Observatori de l'Ebre - I.U. de Salut Mental Vidal i Barraquer
- Institut Borja de Bioètica - Escola Superior de Disseny ESDi (centre adscrit)